

*Tablica upamiętniająca
Żołnierzy Wyklętych
w Płocku*

Panteon Żołnierzy Wyklętych Mazowsza oraz będący częścią odnowionego rodzinnego grobu pomnik por. Stefana Bronarskiego (1916-51)

Por. Bronarski był m.in. dowódcą 11. Grupy Operacyjnej NSZ, działającej w latach 1946-49, największej w tym czasie, liczącej ok. 250 żołnierzy, a także najlepiej zorganizowanej struktury podziemia antykomunistycznego na płockim Mazowszu. W rodzinnym grobie spoczywają m.in. jego matka, siostra i brat, również represjonowani przez władze komunistyczne.

Por. Stefan Bronarski był absolwentem gimnazjum, obecnie liceum, im. Władysława Jagiełły w Płocku oraz Szkoły Podchorążych Rezerwy Piechoty w Pułtusk. Wybuch II wojny światowej przerwał jego studia w Szkole Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. We wrześniu 1939 r. uczestniczył w obronie stolicy. Wzięty do niewoli, przebywał w obozie jenieckim w Aupitz pod Berlinem. Po powrocie z obozu, od 1942 r., był członkiem NSZ, a od 1944 r. szefem Kedywu w sztabie inspektoratu płocko-sierpeckiego AK. Po wkroczeniu na ziemie polskie Armii Czerwonej pozostał w konspiracji. Z dawnych członków AK tworzył tzw. "patrole do walki z bezprawiem", które ochraniały ludność cywilną przed napadami rabunkowymi, a także represjami ze strony UB.

W 1945 r. Bronarski objął funkcję zastępcy komendanta Podokręgu Północnego Narodowego Zjednoczenia Wojskowego, a od 1946 r. był komendantem 23. Okręgu Mazowsze Zachodnie NZW. Był też dowódcą 11. Grupy Operacyjnej NSZ, która działała m.in. w powiatach plockim, płońskim i sierpeckim, a także w okolicach Mławy, Lipna i Zakroczymia. Został aresztowany przez UB 26 września 1948 r. Po brutalnym śledztwie Wojskowy Sąd Rejonowy w Warszawie wyrokiem z 3 lipca 1950 r. skazał go na pięciokrotną karę śmierci. Został stracony w więzieniu na Mokotowie 18 stycznia 1951 r. Miejsce jego spoczynku nie jest znane.

Po śmierci Bronarskiego podlegli mu wcześniej żołnierze walczyli dalej. Ostatnim z nich, który wcześniej należał do 11. Grupy Operacyjnej NSZ, był Kazimierz Dyksiński (1921-54) ps. "Kruczek" – zginął on 10 czerwca 1954 r., wysadzając się granatem podczas obławy UB

Na tablicy Panteonu Żołnierzy Wyklętych Mazowsza z nazwiskami 91. poległych i zamordowanych członków antykomunistycznego podziemia niepodległościowego z lat 40. i 50. XX wieku widnieje napis: "Żołnierze Wyklęci, Męczennicy w obronie Ojczyzny, Wiary, Godności - Powstańcie do chwały"

Źródło:

<https://dzieje.pl/wiadomosci/gra-online-tak-zmienil-sie-swiat-atrakcja-15-przystanku-niepodleglosc>

Wykonała : Julia Szczepańska